

Minimální preventivní program - MŠ

Charakteristika programu

Je zpracován s vědomím toho, že převládající vliv pro utváření základních pravidel chování a společenských norem, pro volbu zálib, má rodina. Mateřská škola rodinnou výchovu podporuje a doplňuje, pomáhá rodičům v péči o dítě, nabízí rodičům poradenský servis a světu v otázkách výchovy a vzdělávání dětí. Podporuje zdravý životní styl. Je základním nástrojem prevence. Předkládá zásady, metody, formy a prostředky efektivního vzdělávání a změn v MŠ, které povedou k poznávání a vytváření optimálních podmínek pro prevenci společensky nežádoucích jevů. Očekávané výstupy správných společenských návyků budou naplňovány v souladu se záměry ŠVP. Vhodně volená organizace, činnosti a účinná motivace, zohledňující specifika dětí, se bude prolínat ve všech vzdělávacích oblastech vzdělávacího programu.

Zdůvodnění potřeby programu

Se sociálně patologickými jevy jako je týrání, šikana, drogy, nesnášenlivost, se mohou setkat děti již v předškolním věku. Proto začínáme s primární prevencí se začátkem docházky do mateřské školy. Potřebné informace si osvojí formou přiměřenou jejich věku a schopnostem.

Charakteristika školy

Adresa školy: Základní škola a Mateřská škola Horní
Dunajovice

Právní forma: právnická osoba

Název zřizovatele: Obec Horní Dunajovice

Přehled hlavní činnosti: předškolní vzdělávání

Školní vzdělávací program MŠ – **Pojď si s námi hrát, nové věci poznávat**

Počet tříd 2

Počet žáků 25

Analýza výchozího stavu

K posouzení problematiky primární prevence sociálně patologických jevů slouží:

- monitoring klimatu třídy učitelkami,
- rozhovory s dětmi a jejich zákonnými zástupci,
- dotazníky pro rodiče,
- spolupráce s odborníky (dětský lékař, pracovník PPP, sociální pracovník).

Může ukázat okruhy primární prevence, které máme upřednostnit a věnovat jim zvýšenou pozornost. Zatím jsme konkrétní případ sociálně patologických jevů neřešili, ale nesmíme prevenci podcenit.

Cíle minimálního preventivního programu

Dlouhodobé cíle:

- zvýšit odolnost dětí vůči společensky nežádoucím jevům,
- učit děti rozpoznat společensky nežádoucí jevy a nepodlehnout jim, pokud se s nimi v budoucnu setká,
- činnosti, působící v oblasti prevence vkládat do pedagogické práce s citem a měly by se prolínat celým výchovně vzdělávacím procesem,
- zajistit dostatečnou a pestrou nabídku programů zaměřených na dané téma, preventivní výchovně vzdělávací působení bude neoddělitelnou součástí ŠVP ,
- naplňovat kompetence podpory zdraví a zdravého způsobu života,
- navození atmosféry důvěry a vzájemného respektu mezi dětmi, rodiči a zaměstnanci školy,
- navození příznivého klimatu školy, třídy,
- spolupráce s rodiči a osvětová činnost pro rodiče v oblasti zdravého životního stylu,
- poskytování poradenských služeb rodičům, pedagogům,
- kladné postoje učitelek k problematice prevence společensky nežádoucích jevů,
- vzdělávání učitelů v oblasti prevence,
- hlavní důraz je kladen na vytváření elementárních základů klíčových kompetencí, což v tomto věku představuje hlavně komunikaci s vrstevníky a dospělými, zvládat řešit problémy, umět se přizpůsobit a nebát se prosadit a uplatnit.

KRIZOVÝ SCÉNÁŘ:

V případě agrese a zvýšené pravděpodobnosti ublížení sobě či druhému, postupujeme v zájmu

dítěte takto:

1. Mluvíme o tom, že to, co dělá, není v pořádku – chceme po něm, aby věc napravilo.
2. Stále jsme v jeho blízkosti, pozorujeme ho a komentujeme správné i nesprávné chování.

Nabídneme mu vybití negativní emoce v soukromí, např. v malé třídě. Ostatní děti nejsou v této

chvíli přítomny, Tomáš je sám.

3. Zaútočí-li dítě, okamžitě ho separujeme, aby nepokračovalo v ubližování. Za určitých situací

komentujeme jeho pocity a pomůžeme je ze sebe vypustit („pojd', vydupeme vztek, třese rukama“ apod.)

4. Pokud je dítě výrazně agresivní, informujeme vedení MŠ a dítě separujeme a zajistíme bezpečí jemu i okolí.

Krátkodobé cíle:

- analyzovat jedince, rodinu, která potřebuje pomoc v krátkodobém plánování (TVP),
- stanovit vhodně cílenou motivaci a metody práce, které budou respektovat specifika třídy a potřeby jedince,
- organizovat řízené a spontánní aktivity tak, aby byl dostatečný prostor k individuálním činnostem,
- rozvíjet komunikaci mezi vrstevníky,
- výměna zkušeností mezi pedagogy vycházejících z praxe a dalšího vzdělávání.

Zásady efektivní primární prevence

- zásada včasného začátku (formování osobní orientace, postojů a názorů)
- zásada komplexnosti spolupráce školy, rodiny a široké veřejnosti)
- zásada mezioborové týmové spolupráce mezi pedagogy a odborníky)
- zásada přiměřenosti (preventivní působení přizpůsobit věku dítěte)

Vymezení obsahu a formy prevence v rámci kompetencí podpory zdraví a zdravého životního stylu

- sebedůvěra, samostatnost, sebejistota
- podpora zkušeností, které poskytují potěšení a touhu účastnit se pohybových aktivit
- schopnost přizpůsobení se životu v sociální komunitě, vnímavý a otevřený vztah k okolnímu světu, schopnost přiměřeně kriticky myslet a rozhodovat se

- seberozvíjení
- motivace k aktivnímu poznávání a prožitkům
- rozvoj tvořivosti a estetického citění
- systematický rozvoj dovedností, které vedou k osvojení zdravého životního stylu a zdravotní prevence

Organizace prevence

Ředitelka školy

Je přímo odpovědná za prevenci a za řešení zjištěných nežádoucích projevů rizikových forem chování.

Vytváří podmínky pro předcházení nežádoucích projevů chování:

- koordinuje zpracování, kontroluje realizaci a vyhodnocuje prevenci nežádoucích jevů,
- zapracovává aktuální problémy výskytu rizikové chování do Školního řádu,
- podporuje týmovou spolupráci pedagogů a ostatních zaměstnanců MŠ,
- spolupracuje s odborníky,
- koordinuje další vzdělávání pedagogů v oblasti prevence sociálně patologických jevů.

Učitelky

- podílí se zpracování a realizaci programu prevence sociálně patologických jevů
- spolupracují s ředitelkou při výskytu nežádoucích projevů chování
- diagnostikují vztahy mezi dětmi
- motivují k vytvoření podmínek a vnitřních pravidel v souladu se školním řádem, vytváření bezpečné atmosféry a pozitivního klimatu
- spolupracují s rodiči
- zpracovávají zprávy o dětech pro odborníky a sociální pracovníky

Spolupráce rodiny a mateřské školy

Prevence v rodině

- vyvážený životní styl a záliby (nepřetěžovat, neočekávat nadprůměrné výsledky, dítě musí mít radost a zájem o činnost)
- užitečná rodinná pravidla, která jsou pro děti srozumitelná a jasná (ideální výchovný styl je vřelý a středně omezující, liberální výchova má své úskalí)
- dobré hodnoty a vzory (rodiče dětem vzorem)
- dobrá společnost a výběr kamarádů (vhodný výběr kamarádů)
- posilovat zdravé sebevědomí dětí (partnerský přístup)
- spolupráce při výchově mezi dospělými, kteří se o dítě starají
- projevovat zájem a získávat důvěru dítěte (udělat si na dítě čas, naslouchat mu)
- umět s dětmi mluvit o tabáku, alkoholu, návykových látkách správně a přiměřeně věku odpovídat dětem na otázky, vysvětlovat rizika)

Prevence v mateřské škole

- seznámení se základními cíli prevence sociálně patologických jevů a nežádoucích projevů chování dětí v MŠ (třídní schůzka)
- beseda, nebo přednáška pro rodiče k dané problematice (Covidová situace nedovolovala)
- včasná informovanost rodičů o změnách chování jejich dětí
- aktuální řešení problémů
- účast rodičů na vzdělávacích aktivitách MŠ (Covidová situace nedovolovala)
- konzultace pro rodiče (možnosti konzultací)
- poradenství v oblasti spolupráce rodičů s MŠ a odborníků
- zveřejnění Programu prevence na informačních tabulích v MŠ a internetu

Spolupráce s odborníky a jinými organizacemi

Oblast školství

- Pedagogicko-psychologická poradna ve Znojmě

Oblast zdravotnictví

- ošetřující lékaři dětí

Policie ČR

Integrace prevence sociálně patologických jevů ve vzdělávání

	komentář
Školní vzdělávací program struktura plánování, metody, formy prostředky k dosahování záměrů, podmínky vzdělávání, organizace dne, třídy)	Pojď si s námi hrát, nové věci poznávat
Oblasti vzdělávání	Dítě a jeho tělo (biologická) Dítě a jeho psychika (psychologická) Dítě a ten druhý (interpersonální) Dítě a společnost (sociokulturní) Dítě a svět (environmentální)
Získávání klíčových kompetencí	<i>kompetence k učení</i> <ul style="list-style-type: none">• pozoruje, zkoumá, objevuje• umí své dovednosti uplatnit• všímá si, co se kolem děje, co vidí• umí odhadnout své síly• soustředí se, dosahuje výsledků

kompetence k řešení problémů

- všímá si problémů
- řeší problémy na základě zkušenosti
- nebojí se chybovat

kompetence komunikativní

- komunikuje s dětmi i s dospělými
- vyjadřuje své myšlenky, pocity, prožitky, nálady
- využívá komunikativní i informativní prostředky
- ví, že lidé hovoří cizími jazyky

Kompetence sociální a personální

- umí se rozhodnout
- umí si vytvořit svůj názor
- uvědomuje si, že za své jednání odpovídá, nese důsledky
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i ustoupit
- uplatňuje základní společenské návyky, společenská pravidla
- respektuje druhé, vyjednává, přijímá a uzavírá kompromisy
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- spolupodílí se na společných rozhodnutích, dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla
- při setkání s neznámými lidmi se chová obezřetně
- umí odmítnout jemu nepříjemnou komunikaci
- chápe, že lidé jsou různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, násilí a agresivita se nevyplácí
- řeší problémy dohodou
- dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování
- je tolerantní

kompetence občanské

- svoje činnosti vyhodnocuje
- dokáže rozpoznat svoje silné a slabé

	<p>stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> • odhaduje rizika svých nápadů • chápe, že o tom co udělá, může svobodně rozhodnout • váží si práce a úsilí druhých • zajímá se o druhé o dění kolem sebe • má povědomí o základních lidských hodnotách a podle toho se chová • spoluvytváří pravidla soužití s vrstevníky • uvědomuje si svá práva a práva druhých • uvědomuje, že svým chováním ovlivňuje prostředí, podílí se na jeho tvorbě • dbá na své osobní zdraví a zdraví druhých • chová se odpovědně a bezpečně
Nadstandardní aktivity	<p>Doplňují vzdělávací činnosti třídy. Nenarušují organizaci vzdělávacího procesu. Ne každá nabídka je zárukou úspěchu v prevenci a tlumení patologických jevů.</p>

Vzdělávání pedagogických pracovníků

Jednotliví pedagogové si volí formu vzdělávání podle svých potřeb. Využívají odborné školení a semináře, webináře, široká je nabídka odborné literatury. Případný problém mohou prodiskutovat s odborníky z PPP Znojmo.

Samostudium k dané problematice (*odborná literatura, Informatorium publikace, internet*)

Hodnocení a struktura evaluace preventivního programu

Ředitelka:

- hospitační a kontrolní činnost, pohospitační pohovory
- na pedagogické radě
- zakotvení hodnocení výsledků plnění programu do vlastního hodnocení školy

Učitelky:

- analýza úspěšnosti naplňování cílů z oblasti primární prevence – červen

Rodiče:

- dotazník (květen, nebo první polovina června)

Závěr

Minimální preventivní program školy je součástí výchovy a vzdělání dětí po celou dobu docházky do mateřské školy. Na jeho účasti se podílí nejen všichni pedagogové, děti, ale i rodiče a odborníci. V rámci minimálního preventivního programu je nutné kombinovat poskytování informací z oblasti prevence sociálně patologických jevů s výcvikem v sociálních dovednostech a osobnostním růstem dítěte. Preferovat přístupy zaměřené do oblasti zdravého životního stylu a aktivního sociálního učení. Program musí brát zásadní zřetel na věk a osobní charakteristiky dětí, jinak bude jeho plnění formální.

Samozřejmostí je také posilování sociálních dovedností, aktivního sociálního učení a podpora v oblasti zdravého životního stylu. Program je přizpůsoben věku a schopnostem dětí.

V Horních Dunajovicích, 30. 8. 2023

Zpracovala: Mikelová Jitka

Seznámení na pedagogické a provozní radě dne: 30.8.2023
